

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 25029274-1093/37-237/436
Konu : Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi

06/04/2013

GENELGE
2013/19

A- GENEL AÇIKLAMALAR

Bilindiği üzere, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğininin 40 ıncı maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince;

“Geçici iş göremezlik ödeneğinin ödenmesi esnasında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalının;

a) İstirahatli olduğu dönemde işyerinde çalışıp çalışmadığının,

b) Kazanç hesabına giren döneme ilişkin aylarda, prim, ikramiye ve bu nitelikteki arızı ödemelerin,

c) Viziteye çıktığı/istirahatin başladığı tarih itibarıyla prim ödeme hâlinin devam edip etmediğinin,

işveren tarafından Kuruma elektronik ortamda bildirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 12/5/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İstirahatli Olan Sigortalıların İşyerinde Çalışmadıklarına Dair Bildirim İşverenlerce Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ’de değişiklik yapılmasına ilişkin 2/3/2013 tarih ve 28575 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanarak yürürlüğe giren “İstirahatli Olan Sigortalıların İşyerinde Çalışmadıklarına Dair Bildirim İşverenlerce Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” in 5 inci maddesinde bu hususta düzenleme yapılmış olup,

(1) Bildirimin, <http://www.sgk.gov.tr> internet adresinde “İŞVEREN” menüsü, “Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi”, “Kullanıcı Şifre Ekranı”, “Çalışılmadığına Dair Bildirim İşlemleri”, “Giriş” bölümünde yer alan bilgiler kaydedilmek suretiyle işverenler tarafından sigortalıların hak ettikleri istirahat süresinin bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait aylık prim hizmet belgesinin verileceği son gün mesai bitimine kadar elektronik ortamda Kuruma gönderilmesi zorunludur.

(2) Aylık prim hizmet belgesinde eksik gün nedeni olarak geçen 01 kodu ile (istirahat) bildirilen sigortalılar için bu bildirim çalışılmadığına dair bildirim yerine geçer.

Hükmü getirilmiştir.

Buna göre, 4/a kapsamında bulunan sigortalılar için 2/3/2013 tarihi itibarıyla başlayan istirahat raporları ile ilgili uygulama aşağıda anlatıldığı şekilde gerçekleştirilecektir.

Sağlık hizmet sunucularınca sigortalılar için elektronik ortamda düzenlenen istirahat raporları başhekim tarafından onaylandıktan sonra işveren modülünde “Çalışılmadığına Dair Bildirim İşlemleri” ekranına, Kurum veri tabanında ise “İşveren Onaysız Ödeme İşlemleri” menüsü altında yer alan “İşveren Onaysız Ödeme” alt menüsüne kayıt edilecek, istirahat bitim tarihi itibarı ile söz konusu menüde toplanan raporlar, rapor başlangıç tarihinden önceki son oniki aydaki son üç aya ait kazançların Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarih itibarıyla operatörler tarafından kontrol işlemleri yapıldıktan ve ödeme miktarlarının doğruluğu sağlandıktan sonra şef onayı için “Onay İşlemleri Menüsüne” gönderilecektir. “Onay İşlemleri” menüsünde şef tarafından verilen onayın akabinde ödenekler işverenlerce

çalışılmadığına dair bildirim yapılması beklenmeksizin ”Muhasebe İşlemleri” menüsünden MOSİP sistemine aktarılacaktır.

Yönetmelik hükmü gereği sigortalıya ödeneğinin ödenmesi için gerekli olan rapor başlangıç tarihinden önceki son üç aya ait kazançların Kurum kayıtlarına intikal etmemesi nedeniyle ödenemeyen raporlara ilişkin işverenlerce Sigortalı Hesap Fişi ile anılan kazançların bildirilmesi durumunda ödeneklerin ödenmesi mümkün olacaktır.

Ödeme işlemi bu şekilde tamamlanan raporlar hakkında yukarıda belirtilen Tebliğ değişikliği hükmüne göre işveren modülünde “Çalışılmadığına Dair Bildirim Giriş” ekranlarında rapor bilgileri kayıtlı olan sigortalılar için işverenlerce;

Örnek 1- Özel sektör sigortalısı için 2/3/2013 tarihinden itibaren başlayan, 30/3/2013 tarihinde istirahat süresi sona eren bir rapor için eksik gün nedeni bildirimiminin, aylık prim hizmet belgesinin Kuruma bildirilmesi gereken son tarih olan 24/4/2013 tarihi saat 23;59’a kadar yapılması gerekmektedir.

Örnek 2- Özel sektör sigortalısı için 20/3/2013 tarihinde başlayan 10/4/2013 tarihinde sona eren bir sağlık kurulu raporu için eksik gün nedeni bildirimiminin raporun 20/3/2013-30/3/2013 günleri için Mart/2013 aylık prim hizmet belgesinin son verileceği tarih olan 24/4/2013 tarihi saat 23;59’a kadar, 1/4/2013-10/4/2013 günleri için Nisan 2013 aylık prim hizmet belgesinin Kuruma verileceği son tarih olan 23/5/2013 tarihi 23;59’a kadar yapılması gerekmektedir.

Bu şekilde eksik günlerin nedeni “01- İstirahat” kodu ile bildirilen sigortalılar için söz konusu bildirim, aynı zamanda çalışılmadığına dair bildirim yerine geçeceğinden ayrıca Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişinin yapılmasına gerek kalmayacaktır.

Diğer taraftan, aylık prim hizmet belgesinde eksik gün nedeni “01-İstirahat” olarak Kuruma bildirilmeyen ve toplu iş sözleşmesi gereği veya işverence atıfet kabilinden primleri yatırılan sigortalılara ilişkin çalışılmadığına dair bildirim iki farklı ekran yerine tek bir ekrandan yapılması amacıyla aylık sigorta primlerinin e-bildirge ile Kuruma bildirdiği Aylık Prim Hizmet Belgesi’nde eksik günlerin nedeni için oluşturulan “01-İstirahat” paneline ek olarak ayrı bir sütun oluşturulmuştur.

Bu sütun başlığında “prim bildirilen sigortalı, istirahatli olduğu sürelerde, işyerinde çalışmamıştır” ifadesi yer almaktadır. Anılan sütunda, ilgili ayda raporlu olan fakat raporlu olduğu dönemde prime esas kazançları ve ikramiyeleri işverenleri tarafından Kuruma bildirilenler ile eksik gün nedeni “12 Birden fazla” bildirilen sigortalıların istirahat döneminde işyerinde “**çalışmadıklarının**” kazanç ve ikramiyelerin Kuruma bildirileceği son tarih olan ayın 23’ünde saat 23;59’a kadar belirtilen sütun altında yer alan kutucukların işaretlenerek bildirilmesi gerekmektedir.

Örnek 3- Kamu işyerlerinde çalışan bir sigortalı için istirahatli olunan dönemde ücreti ödendiği ve Kurum tarafından ödenen ödeneğin sigortalı tarafından sözleşmelerinde bulunan hüküm gereği çalıştığı kurumuna iade edilmesi gerektiği için 2/3/2013 tarihinden itibaren başlayan ve 14/3/2013 tarihinden önce sona eren raporlara ait istirahatli olunan dönemde işyerinde çalışılmadığına dair bildirim girişinin, aylık prim hizmet belgesi üzerinde düzenlenen sütunda yer alan kutucuğun işaretlenerek Kuruma bildirileceği son tarih olan 8/4/2013 tarihi saat 23;59’a kadar yukarıda belirtildiği şekilde yapılması gerekmektedir.

Örnek 4- Kamu iş yerinde çalışan, tedavi gördüğü hastane tarafından 10/3/2013-25/3/2013 tarihlerinde düzenlenen sağlık kurulu raporuna istinaden istirahatli olan ve istirahatli olduğu dönemde işvereni tarafından primleri Kuruma bildirilen bir sigortalı için çalışılmadığına dair bildirim girişinin aylık prim hizmet belgesi üzerinden istirahatin bittiği 25/3/2013 tarihinin içinde bulunduğu 15/3/2013-14/4/2013 dönemine ait aylık prim hizmet belgesinin Kuruma bildirileceği son tarih olan 7/5/2013 tarihi saat 23;59’a kadar bildirilmesi halinde çalışılmadığına dair bildirim girişi yapılmış sayılacaktır.

Aksi halde “Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi” yapılmamış sayılacağından idari para cezası uygulanacaktır.

Bu şekilde idari para cezası uygulanan işverenden Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin 7 inci fıkrası hükmü gereği ayrıca Tebligat ile Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişinin yapılması istenmeyecektir. Ancak sigortalının işyerinde çalıştığı yönünde inandırıcı şüphe, ihbar ve şikâyette bulunulması halinde konu Kurumun denetim elemanlarınca incelenecek, sigortalının istirahatli olduğu dönemde işyerinde çalıştığı tespit edilmesi durumunda ise Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereği ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin sigortalıdan tahsili yoluna gidilecektir.

Diğer taraftan, örneğin 2/3/2013-30/4/2013 tarihleri arasında istirahatli bırakılan ve özel sektörde çalışan bir sigortalının ödeneğini, rapor sona erme tarihinden önce en az onar günlük veya birer aylık süreler halinde talep etmesi durumunda, talep edilen günlerin tamamlanmış olması şartıyla ödenek, Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişinin işveren tarafından Tebliğin 5/1 maddesinde belirtilen adresten sigortalının talep ettiği süreler için yapılması şartıyla hemen ödenecektir. Bu şekilde ödenen Mart/2013 ödeneği için eksik gün nedeninin, anılan aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinin verileceği en son tarihe kadar bildirilmeyen primlerin izahı açısından ayrıca bildirilmesi gerekmektedir.

Sağlık hizmet sunucularınca istirahat raporu verilen ancak istirahatlı olduğu dönemde işyerinde çalışan sigortalılar için işverenler tarafından “Çalıştı” bildirimini, yine eskiden olduğu gibi kâğıt ortamında düzenlenen raporlar için manuel Çalışılmadığına Dair Bildirim ekranından, elektronik ortamda düzenlenen raporlar için ise elektronik Çalışılmadığına Dair Bildirim ekranlarından yapılacaktır. İşverenlerce “Çalıştı” bildirim yapılan sigortalılara ödenek ödenmeyecek, önceden ödenmiş olanlar ise Kanununun 96 ncı maddesine göre tahsil edilecektir.

Yukarıda ayrıntıları ile anlatıldığı şekilde istirahatli olan sigortalılar için işverenlerce aylık prim ve hizmet belgesinde “01-istirahat”, “çalışmadı” veya “çalıştı” bildirimleri yapıldığında işverenin çalışılmadığına dair bildirim ekranından ilgili sigortalılara ait kayıtlar otomatik olarak düşürülecektir. İşverenler bildirim yaptıkları sigortalılara ait listeyi Çalışılmadığına Dair Bildirim ekranı üzerinden alabilecektir.

B- İDARİ PARA CEZASI UYGULAMALARI

İstirahat raporları yukarıda açıklandığı şekilde elektronik ortamda gönderilen ve ödenekleri ödenen sigortalılar için işverenlerce “01-İstirahat”, “Çalışmadı” veya “Çalıştı” bildirimlerini yapmayanlar ya da süresinde yapmayanlar E-Ödenek programı tarafından tespit edilecek olup bildirimleri yapmayan ya da süresinde yapmayanlara ait liste Kurum modülünde “Ceza uygulanacak raporlar” menüsünden alınabilecektir.

Alınan listede;

1-Aylık prim hizmet belgesinde düzenlenen sütundan “Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişini” “Çalışmadı” olarak,

2- Manuel veya elektronik Çalışılmadığına Dair Bildirim Giriş ekranından sigortalının istirahatli olduğu dönemde çalışıp çalışmadığını “Çalışmadı” veya “Çalıştı” olarak, bildirmeyen işverenlere Kanununun 102 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen asgari ücretin yarısı, geç bildirenlere ise asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Eksik gün nedeni “01-İstirahat” bildirimini yapmayan ya da geç yapan işverenlere eksik gün nedeni bildirimini ile ilgili sigorta primleri mevzuatı gereği idari para cezası uygulandığından ayrı bir ceza uygulanmayacaktır.

Yukarıda açıklandığı şekilde aylık prim hizmet belgesinde, sigortalıya ait kazanç bildirilmeyen dönemde, eksik gün nedeni olarak “01-İstirahat” de bildirilmeyen ya da istirahatli olduğu dönemde kazanç bildirilen, fakat yeni açılan sütundan Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi “Çalışmadı” olarak veya Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen adresten

“çalıştı” ya da “çalışmadı” olarak bildirim yapılmayan sigortalıya ödenen ödenekler sigortalılardan tahsil edilmeyecek, bu sigortalılara rapor verildiği yönünde işverenlerine Kurumca elektronik mesaj yollandığı da göz önüne alınarak çalışılmadığına dair bildirim girişi yapılması yönünde Tebligat gönderilmeden idari para cezası uygulanacaktır.

Kurum tarafından gönderilen asgari ücretin yarısı tutarındaki idari para cezası Tebligatı işverene tebliğ edilmeden önce işveren tarafından Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi yapılması halinde, asgari ücretin yarısı tutarında uygulanan idari para cezası, onda biri tutarına düşürülerek yeniden uygulanacaktır.

C- DİĞER KONULAR

Diğer taraftan birinci basamak sağlık kuruluşu durumunda olan işyeri hekimleri, aile hekimleri, bazı sağlık ocakları, belediye hastaneleri ve askeri hastaneler ile sınırlı sayıda ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşları tarafından istirahat raporları halen kâğıt ortamında düzenlenmekte olup kurye veya posta ile Kuruma gönderilmektedir. Raporları bu şekilde düzenlenerek Kuruma ulaştırılan sigortalılar için de “çalışmadı” bildirimini yerine geçen eksik gün nedeni bildirimleri veya kazanç ve prim bildirilen dönemde “çalışılmadığına dair bildirim girişleri” aylık prim hizmet belgesi üzerindeki sütundan veya “çalışılmadığına dair bildirim girişi” ekranlarından aylık prim hizmet belgesinin Kuruma bildirileceği son tarihe kadar yapılabilecektir.

Ancak kâğıt ortamında manuel olarak Kuruma gönderilen bu raporlar için elektronik mesaj yollanmadığı, raporun sigortalı tarafından işverenine ibraz edilmeyebileceği de göz önüne alınarak bu rapordan yukarıda belirtilen sürelerde bildirim yapılmayanlar için ikinci bir talimata kadar 2012/28 sayılı Genelge hükümlerine göre Tebligat gönderildikten sonra idari para cezası ile ilgili işlemler gerçekleştirilecektir.

Kâğıt ortamında düzenlenen raporlar için de çalışılmadığına dair bildirim girişinin yapılıp yapılmadığı veya süresinde yapılıp yapılmadığının aylık prim ve hizmet belgesinde yer alan eksik gün nedeni bildirimleri ile yeni açılan sütundan veya manuel ya da elektronik çalışılmadığına dair bildirim ekranlarından kontrol edilerek ödeneğin ödenmesi ve idari para cezası ile ilgili iş ve işlemlerin yukarıda açıklandığı şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Raporların elektronik ortamda gönderilmesini sağlayan “e-ödenek programında”, eksik gün nedeni bildirimlerine ait kayıtlarda veya yeni açılan “çalışılmadığına dair bildirim ekranı” ya da “çalıştı” bildirimlerinin yapılacağı “manuel ve elektronik çalışılmadığına dair bildirim ekranlarında” meydana gelen teknik arızalardan dolayı söz konusu bildirimlerin yapılıp yapılmadığı veya süresinde yapılıp yapılmadığının tespitinin mümkün olmadığı ya da sistemce yanlış tespit yapıldığının anlaşıldığı durumlarda işverenler tarafından yapılacak itirazlar üzerine Kurum kayıtlarından manuel yapılan kontrollere göre kısa vadeli sigortalar servis personeli, şef ve sosyal güvenlik merkez müdürü veya il müdür yardımcısı tarafından müşterek tutanak tanzim edilmek suretiyle işlem yapılabilecektir.

İşverenlerin sigortalının istirahatli olduğu dönemde iş yerinde çalışıp çalışmadığını yeni düzenlenen aylık prim hizmet belgesi üzerindeki sütundan bildirmek yerine eski çalışılmadığına dair bildirim ekranlarından süresinde bildirmesi halinde bildirim yapılmış sayılacak ve idari para cezası uygulanmayacaktır.

Tebliğ değişikliğinden, yani 2/3/2013 tarihinden önce başlayan kamu ve özel işyeri sigortalılarına ait istirahat raporları için aylık prim ve hizmet belgesi üzerinde yapılan kontrollerde aylık kazanç ve prim bildirilmediği ve eksik gün nedeni bildiriminin yapıldığı tespit edilenlerin ödeneklerinin, işverenleri tarafından çalışılmadığına dair bildirim yapılması beklenilmeden ödenmesi, ancak kazanç ve prim bildirilmediği gibi eksik gün nedeni bildirimini de yapılmayan istirahat raporları hakkında 2012/28 sayılı Genelge hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Kamu veya özel işyerlerinde çalışan sigortalıların 2/3/2013 tarihinden önce başlayan kazanç ve primleri Kuruma tam olarak bildirilen sigortalılarının istirahat raporları için raporlar hangi tarihte sona ererse ersin şayet işverence çalışılmadığına dair bildirim girişi yapılmamış ise 2012/28 sayılı Genelge hükümlerine göre eskiden beri kullanılan “çalışılmadığına dair bildirim girişi” ekranlarından bildirim yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin yukarıda açıklandığı şekilde yapılmasını rica ederim.

Yadigâr GÖKALP İLHAN
Kurum Başkanı

DAĞITIM:

Gereği :

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi :

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına